

Forundersøgelse – VP2

Vandplanprojekt Røde Møllebæk o8036

Vandområdeplan: Hovedvandopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak
Hjørring Kommune

Indsats

Projektet omfatter vandløbsforekomst o8036, der er 8,106 km og beliggende i Røde Møllebæk. Vandløbsforekomsten omfatter følgende indsats udpeget i vandområdeplan 2015-2021 for Hovedvandopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak:

Etablering af træer på 1,315 km af strækningen.
Udlægning af groft materiale.

Indsatsen har til formål at forbedre de fysiske forhold i vandløbsforekomsten.

Vandløbsforekomsten er ikke direkte beliggende i et Natura 2000-område, men udmunder i Uggerby Å. Den nedre del af Uggerby Å er omfattet af Natura 2000-område nr. 5 Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb.

Formål

Formålet med forundersøgelsen er, at belyse om projektet opfylder kriterierne for at opnå tilskud og derved tilvejebringe et grundlag for om projektet kan realiseres, og i hvilken form og omfang projektet kan/skal realiseres. Forundersøgelsen skal således sikre at indsatsen kan realiseres i overensstemmelse med de øvrige indsatser, og at indsatsen realiseres således at det er i overensstemmelse med den eksisterende strækning.

Forundersøgelsen skal ligeledes undersøge muligheden for at realisere indsatsen. Vurdering om mulighed for realisering medfører bl.a. undersøgelse af:

1. Er projektet omkostningseffektivt.
2. Forbedres passage for vandrende fisk og/eller forbedrede opvækst- og gydeforhold for fisk og forbedrede forhold for akvatisk flora og fauna i øvrigt.
3. Tilpasses faldet de lokale forhold og fiskebestande. Faldet skal være mindst 1 ‰ og højst 10 ‰.
4. Anlægges brinkanlæg så de ikke bliver stejle end 1:1,5.
5. S sammensætningen af det fremtidige bundsubstrat.
6. Maksimalvandføring og tilpasning af sandfang ved etablering af sandfang.
7. Vandføringen i omløbsstryg.

8. Vandløbsbundens kote på eksisterende og projekterede forhold og i forhold til terræn.
9. Træers placering.
10. At der ikke sker skade på dyre og plantearter, der er omfattet af bilag 3 og 5 i naturbeskyttelsesloven.

Forundersøgelsen redegør således for, hvordan indsatsen forventes at kunne bidrage til opnåelse af miljømålet samt, hvordan projektet forventes at kunne gennemføres og om det lever op til kriterierne i kriteriebekendtgørelsen § 5. Forundersøgelsen belyser endvidere relevante forhold vedrørende prioriteringskriterierne i § 6.

Forundersøgelsen skal endvidere redegøre for om det er muligt at opnå de nødvendige tilladelser for realisering.

Eksisterende forhold

Vandløbsforekomst o8036 er del af det offentlige vandløb Røde Møllebæk, som udmunder i Uggerby Å. Den samlede længde af Røde Møllebæk er 8,106 km.

I vandplan 1 er der på vandløbsforekomsten gennemført eller er i gang med at blive realiseret følgende indsatser:

- AAL-232
- AAL-684
- AAL-685
- AAL-231

Røde Møllebæk beskrives generelt som et ureguleret vandløb med gode fysiske forhold, dog udsat for nogen sandvandring. Udspringet består af spredte kildevæld der løber sammen og bliver til et vandløb. Hernæst er vandløbet forholdsvis ureguleret og med moderate faldforhold, længere nedstrøms løber bækken gennem græsningsarealer og fremstår mere reguleret, dog stedvis med varieret substrat. Mellem strækningen er reguleret ved en 1,2 km rørlægning, der fjernes i forbindelse med færdiggørelse af VP1. Efter rørlægningen antager vandløbet god fysisk beskaffenhed. Inden udløbet i Uggerby Å har vandløbet et ureguleret og mæandrerende forløb igennem skov og krat med fast substrat.

Potentialet for målopfyldelse vurderes som god på grund af den fysiske tilstand og moderate faldforhold.

Den fysiske tilstand er moderat og på grænsen til god ifølge seneste vurdering fra staten.

DVFI

I Røde Møllebæk blev der på faunastation 3020097005, beliggende ca. 1 km opstrøms udløbet i Uggerby Å, lavet en DVFI-undersøgelse i 2013, der resulterede i faunaklasse 5.

Fisk

DTU Aqua's seneste vurdering af Røde Møllebæk, hviler på en undersøgelse tilbage i 2010. DTU beskriver Røde Møllebæk som et vandløb, der nedstrøms rørlægningen er etableret med gydebanks. De bedste forhold forekommer inden udløbet i Uggerby Å, her har vandløbet et naturligt slynget forløb med stort fald, skjul og underskårne brinker.

DTU har givet lokalitet 122 nær udspringet en biotopkaraktervurdering på Y:3 og ½:3, svarende til at strækningen skal kunne huse 180 stk. yngel og 45 stk. ½ års ørreder pr. 100 kvm. Lokalitet 123 og lokalitet 124 en biotopkaraktervurdering på ½:2 svarende til at strækningen skal kunne huse 30 stk. ½ års ørreder pr. 100 kvm. Lokalitet 124a nedstrøms rørlægningen har fået tildelt biotopkaraktervurderingen på ½:2 og 1:2 svarende til at strækningen skal kunne huse 30 stk. ½ års ørreder og 12 stk 1 års ørreder pr. 100 kvm. Lokalitet 125 har fået biotopkaraktervurderingen 1:2 svarende til at strækningen skal kunne huse 12 stk. 1 års ørreder pr. 100 kvm. Lokalitet 125a har en biotopkaraktervurdering på ½:4 og 1:4 svarende til at strækningen skal kunne huse 60 stk ½ års ørreder og 24 stk 1 års ørreder pr. 100 kvm.

Mulig realisering af projektet

Hjørring Kommune har ved forundersøgelsen fundet, at udlægning af groft materiale ikke er nødvendig, da vandløbet i sin nuværende form har en tilfredsstillende variation i bundsubstrat. Etablering af træer vil skabe den nødvendige variation i den eksisterende grøde og skabe tilstrækkelig variation ved skygge og rødder, der med tiden vokser ud i vandløbet og dermed er med til at stabiliser brinkerne. Forundersøgelsen har således afdækket, at det kun er nødvendigt at anvende virkemidlet etablering af træer.

Hjørring Kommune vurderer, at det er muligt at gennemføre projektet som beskrevet i detaljeprojekt (Bilag 2).

Regulativ Beskrivelse

Eksisterende

Røde Møllebæk er omfattet af regulativ for kommunevandløb nr. 10.3 Røde Møllebæk. Røde Møllebæk har en samlet længde på 5.494 m, hvoraf 1.374 m er rørlægt.

Vandløbet skal vedligeholdes skånsomt og miljøvenligt. Grødeskæring skal udføres med en smal snoet strømrørende midt i vandløbet. Der skæres grøde efter behov. Vandløbet skal gennemgås mindste én gang inden den 15. juli.

Kommende

Hjørring Kommune arbejder på en samlet regulativrevision for alle kommunens vandløb. Revisionen vil betyde, at de nuværende regulativer samles i 16 overordnede regulativer, der omfatter hele vandløbssystemer.

I forbindelse med regulativrevisionen udarbejdes der også vedligeholdelsesbestemmelser for de private vandløb.

Relation til beskyttet natur og arter

Røde Møllebæk er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Der er ikke registreret beskyttede eller fredede arter i og omkring vandløbene ved indsatserne.

Relation til Natura 2000

Der er ikke registreret arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV og bilag 3 i naturbeskyttelsesloven i området omkring indsatserne.

Odder, der er på bilag 3, findes over hele Vendsyssel. Røde Møllebæk er et potentielt levested for Odder. Hjørring Kommune vurderer derfor, at det er sandsynligt at Odder kan forekomme i og ved vandløbene. Realisering af indsatsen vurderes ikke at have betydning for Odder.

Røde Møllebæk er ikke direkte beliggende i et Natura 2000-område, men udmunder i Uggerby Å. Uggerby Å's nedre del, er omfattet af Natura 2000-område 5 Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb.

Realisering af indsatserne vurderes ikke at have betydning for Natura 2000 området.

Relation til anden lovgivning

Indsatserne ligger i landzone. Hjørring Kommune vurderer, at der ikke kræves landzonetilladelse efter Planloven, da projektet ikke forudsætter ændret areal anvendelse.

Vandløbsforekomsten er omfattet af vandløbsloven. Etablering af træer forudsætter derfor tilladelse efter vandløbsloven. Realisering af indsatsen vurderes ikke, at påvirke vandføringen i et omfang så revision af regulativer er nødvendig.

Nødvendige tilladelser

Hjørring Kommune vurderer, at det er muligt, at opnå de nødvendige dispensationer og tilladelser til træer. Det drejer sig om dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3, jf. § 65, stk. 3 samt afgørelse efter vandløbslovens kapitel 6 og § 37 samt kapitel 7 i bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016, om vandløbsregulering og restaurering med videre.

Omkostningseffektivitet

Basisdata

Vandløbstype	1
Længde Vandplan 2 indsats	8,106 km
Længde Vandplan 1 indsats	1,561 km
Længde VP2-VP1	6,545 km
Indsatstype	Etablering af træer 1,315 km
Tilbud - omkostning	6.315 kr.
Referenceværdi	223.839 kr.
Referenceværdi x 1,5	335.758,50 kr.

Referenceværdi

Der udplantes 265 antal rød-el i grupper af 5-10 antal fordelt over 6,545 kilometer.

I forbindelse med VP 1 er der fjernet rørlagte strækninger på i alt 1,561 km. Den strækning der kan opnås tilskud til i forbindelse med VP 2 projektet er således 6,545 km.

Den samlede referenceværdi for vandforekomsten er således 223.839,00 kr. Projektet er derfor som udgangspunkt ikke omkostningseffektivt, hvis omkostning til realisering overstiger 335.758,50 kr.

Realiseringsomkostninger

Hjørring Kommune realiser selv indsatsen etablering af træer på en strækning på 1,315 km.

Hjørring Kommune kan realiser indsatsen for 6.315 kr. (Bilag 5).

De indhentede tilbud er i overensstemmelse med de standardpriser som Hjørring Kommune har beregnet på baggrund af erfaring med tidligere projekter (Bilag 3).

Løn til eget personale til administration af realiseringsprojektet (dvs. udarbejdelse af realiseringsrapport, tilsyn med udførelse af opgaven mv.) i alt 10.048,25 kr.

Samlet omkostning for realisering af projektet 16.363,25 kr.

Eftersom referenceværdien*1,5 er 335.758,50 kr. anses projektet for at være omkostningseffektivt.

Effekt af projektet

Etablering af træer vurderes at have følgende effekter:

Det vil på længere sigt reducere tilgængeligheden af lys for vandplanterne og dermed nedsætte væksten. Det vil medføre, at de fysiske forhold i vandløbet kan forbedres ved forskellige mekanismer. Det er bl.a. vist, at træplantning alene kan skabe et mere naturligt vandløbsprofil, da træerne, deres rødder, nedfaldende grene og med tiden også stammer forøger dynamikken i vandets strømning og dermed forbedre de fysiske forhold. Denne øgede dynamik vil skabe flere levesteder for især smådyrene, samt øge

vandløbets evne til at omsætte organisk stof, næringsstoffer og miljøfremmede stoffer. Rødderne holder på brinkerne og giver fiskeskjul, og bladene er vigtig fødekilde for mange smådyr i vandløbet og dermed til gavn for fiskene.

Lodsejer holdning

Berørte lodejer og deres holdning fremgår af Bilag 4.

Afværgeforanstaltninger

Hjørring Kommune vurderer, at det ikke er relevant med afværgeforanstaltning i dette projekt. Der er derfor ikke udarbejdet forslag til afværgeforanstaltning.

Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Detaljeprojekt

Bilag 3: Erfaringspriser fra Hjørring Kommune

Bilag 4: Berørte lodsejer og deres holdning

Bilag 5: Pris for realisering projekt – Materialegården Hjørring Kommune

Bilag 6: Kontrakt

Bilag 7: Timeregnskab

Bilag 8: Løn Charlotte Sørensen

Bilag 9: Løn Christian Sejlund

Bilag 10: Løn Jan Sørensen

Bilag 11: Løn Jens Pedersen

Bilag 12: Løn Poul Træholt